

LOKALNY PLAN DZIAŁAŃ DLA MULTICENTRUM ZERO WASTE W BRZEGU DOLNY

Autor: Gmina Brzeg Dolny

Wersja 1, 07.01.20

Spis treści

1. WPROWADZENIE	2
1.1 Kontekst.....	2
1.2 Cel dokumentu	3
2. ANALIZA STANU OBECNEGO.....	3
2.1 Istniejące zasoby	3
2.1.1 Infrastruktura	3
2.1.2 Działania i program	4
2.1.3 Uczestnictwo i zasięg w 2025 roku.....	6
2.1.4 Grupy docelowe.....	7
2.1.5 Struktura budżetu w 2025 roku.....	8
2.2 Dokumenty strategiczne Gminy Brzeg Dolny	9
2.2.1 Strategia Rozwoju Gminy Brzeg Dolny 2022–2030	9
2.2.2 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeg Dolny 2022–2025	10
2.3 Analiza potrzeb	11
2.3.1 Rola i oczekiwania wobec Multicentrum.....	11
2.3.2 Zapotrzebowanie na działania praktyczne i rozwijające umiejętności.....	11
2.3.3 Dostępność i bariery organizacyjne.....	12
2.3.4 Potrzeby związane z czasem, wygodą i codziennymi obowiązkami	12
2.3.5 Potrzeby partnerów i interesariuszy	12
2.3.6 Potrzeba silniejszych lokalnych systemów cyrkularnych	13
2.4 Analiza SWOT	13
2.4.1 Mocne strony.....	13
2.4.2 Słabe strony	14
2.4.3 Szanse	14
2.4.4 Zagrożenia.....	15
3. Strategia i plan działań.....	15
3.1 Wizja.....	15
3.2 Strategia	16
3.2.1 Cel strategiczny 1: Wzmocnienie Zero Waste Multicentrum jako lokalnego hubu wdrażania cyrkularnych stylów życia.....	16
3.2.2 Cel strategiczny 2: Downstreaming wiedzy z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym do lokalnych grup docelowych	17
3.2.3 Cel strategiczny 3: Budowanie lokalnych kompetencji i partnerstw na rzecz działań cyrkularnych.....	18

3.2.4 Cel strategiczny 4: Upstreaming lokalnych doświadczeń do strategii miejskich i przyszłych projektów	18
3.2.5 Cel strategiczny 5: Zwiększenie widoczności i społecznego uznania cyrkularnych stylów życia w Brzegu Dolnym	19
3.3 Plan działań	19
3.3.1 Działania	19
3.3.2 Zasoby finansowe	23
3.3.3 Zakres obowiązków	24
3.3.4 Harmonogram monitoringu	25
3.3.5 Identyfikacja ryzyka i środki zapobiegawcze:	27
3.4 Trwałość działań	28
3.4.1 Integracja Multicentrum z lokalnymi dokumentami i strategiami i inicjatywami	28
3.4.2 Finansowanie Multicentrum w przyszłości – przegląd możliwości	29

1. WPROWADZENIE

1.1 Kontekst

Multicentrum zostało utworzone jako działanie pilotażowe w ramach projektu NiCE – From Niche to Centre: City Centres as Places of Circular Lifestyles. Jego powstanie było odpowiedzią na potrzebę stworzenia stałej, dostępnej przestrzeni w centrum miasta, która umożliwi mieszkańcom praktykowanie stylu życia opartego na zasadach gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez ponowne użycie, naprawę, współdzielenie, edukację oraz działania społecznościowe. Tym samym Multicentrum pełni zarówno funkcję infrastruktury fizycznej, jak i platformy społecznej wspierającej zrównoważone wzorce konsumpcji oraz zaangażowanie mieszkańców. Działania pilotażowe w Multicentrum były realizowane w okresie od lutego do października 2025 r. W tym czasie przestrzeń była stopniowo wyposażana, testowana i aktywowana poprzez ustrukturyzowany program warsztatów, działań edukacyjnych oraz otwartych wydarzeń społecznościowych. Faza pilotażowa umożliwiła weryfikację modeli operacyjnych, przetestowanie różnych form zaangażowania oraz dostosowanie działań do potrzeb i możliwości poszczególnych grup docelowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów i wolontariuszy. W trakcie realizacji pilotażu wokół Multicentrum ukształtowała się silna i zróżnicowana społeczność lokalna. Obejmuje ona stałych uczestników, wolontariuszy, edukatorów, organizacje lokalne oraz grupy nieformalne, które aktywnie współtworzyły program działań, uczestniczyły w wymianie wiedzy i uczeniu się od siebie nawzajem. Rosnące poczucie współwłasności oraz regularne uczestnictwo potwierdziły znaczenie Multicentrum

jako lokalnego centrum praktyk cyrkularnych oraz jego potencjał do funkcjonowania jako długoterminowa inicjatywa oparta na zaangażowaniu społeczności.

1.2 Cel dokumentu

Celem niniejszego planu jest umożliwienie funkcjonowania Multicentrum poza ramami projektu NiCE w 2026 roku.

W oparciu o doświadczenia zdobyte podczas fazy pilotażowej projektu NiCE opracowano niniejszy Plan Działań, aby zapewnić kontynuację funkcjonowania Multicentrum po zakończeniu formalnych ram projektu. Jego głównym zadaniem jest umożliwienie uporządkowanego, stabilnego i efektywnego działania Multicentrum w 2026 roku, zapewnienie ciągłości aktywności, utrzymanie osiągniętych rezultatów oraz dalsze wzmacnianie zaangażowania społeczności w warunkach pozaprojektowych.

Drugim celem Planu Działań jest dostarczenie kompleksowych i uporządkowanych wytycznych dla operatorów Multicentrum, wspierających skuteczne, codzienne zarządzanie centrum w 2026 roku przy jednoczesnym zachowaniu spójności z jego długofalową wizją. Wytyczne obejmują aspekty organizacyjne, operacyjne i programowe prowadzenia Multicentrum, umożliwiając planowanie, realizację i koordynację działań w sposób spójny i efektywny.

Jednocześnie Plan Działań wykracza poza perspektywę jednego roku, wyznaczając strategiczny kierunek rozwoju na kolejne lata. Określa kierunki rozwoju, potrzeby w zakresie zasobów oraz potencjalne ścieżki wzrostu, replikacji i instytucjonalizacji działań, co pozwoli Multicentrum stopniowo przekształcić się z inicjatywy pilotażowej w stabilny i trwały element lokalnego ekosystemu gospodarki o obiegu zamkniętym.

2. ANALIZA STANU OBECNEGO

2.1 Istniejące zasoby

2.1.1 Infrastruktura

Multicentrum Zero Waste w Brzegu Dolnym (ul. Przedszkolna 2) znajduje się w centrum miasta, w odrestaurowanym dawnym sklepie, co zapewnia łatwy dostęp dla mieszkańców i odwiedzających. W ramach projektu NiCE lokal został przystosowany do wielofunkcyjnego użytkowania i obejmuje trzy główne strefy warsztatowe: obszar stolarski wyposażony do renowacji mebli i prac stolarskich, strefę szycia i upcyklingu tekstyliów z maszynami, tkaninami i materiałami do kreatywnych projektów oraz kuchnię przeznaczoną do gotowania zero waste

podstawowe umiejętności stolarskie, uczą się bezpiecznego posługiwania się narzędziami ręcznymi i tworzą proste, funkcjonalne przedmioty, takie jak półki, pudełka lub małe elementy mebli. Warsztaty te promują ponowne wykorzystanie materiałów i pokazują wartość lokalnych cykli zasobów. Są one szczególnie skuteczne w angażowaniu dorosłych i młodzieży zainteresowanych majsterkowaniem i naprawami. Przykładowe tematy: zegar ścienny, latarnia, taca, ramka, ozdoby świąteczne.

- **Warsztaty renowacji starych mebli** uczą uczestników, jak naprawiać, odnawiać i przeprojektowywać używane meble zamiast je wyrzucać. Zajęcia obejmują czyszczenie, szlifowanie, malowanie, podstawowe naprawy konstrukcyjne i kreatywne przeprojektowywanie. Warsztaty te podkreślają korzyści środowiskowe i ekonomiczne wynikające z przedłużenia żywotności większych artykułów gospodarstwa domowego. Zachęcają również uczestników do postrzegania mebli z drugiej ręki jako cennego zasobu, a nie odpadów.
- **Warsztaty kulinarne** oparte na produktach roślinnych wprowadzają uczestników w tematykę przygotowywania posiłków opartych na produktach roślinnych, przy użyciu sezonowych i lokalnych składników, w sposób ograniczający ilość odpadów. Warsztaty koncentrują się na ograniczaniu marnotrawstwa żywności, pełnym wykorzystaniu składników i zrozumieniu wpływu wyborów żywieniowych na środowisko. Uczestnicy zdobywają praktyczne umiejętności gotowania i poznają proste przepisy, które można łatwo powtórzyć w domu. Warsztaty te wspierają zdrowy styl życia, jednocześnie wzmacniając zasady obiegu zamkniętego w systemie żywnościowym. Przykładowe tematy: pieczywo i pasty do smarowania, zupy.
- **Warsztaty kreatywne** łączą ekspresję artystyczną z wartościami gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez wykorzystanie materiałów ponownie użytych (np. przędzy, sznurka, słoików) i naturalnych (np. tynku drzewnego, skorupki jaj) do zajęć artystycznych i rzemieślniczych. Mają one na celu pobudzenie wyobraźni, umiejętności manualnych i świadomości ekologicznej. Warsztaty te często służą jako zajęcia wprowadzające dla nowych odbiorców i wydarzenia publiczne. Ich elastyczny format pozwala na łatwą integrację z festiwalami, dniami otwartymi i działaniami informacyjnymi. Przykładowe tematy: ozdoby świąteczne, doniczki, lampiony, swetry szydełkowane i dziane.

Multicentrum organizuje również **działania otwarte**, które uzupełniają ustrukturyzowane warsztaty i obejmują dni otwarte, nieformalne sesje wymiany umiejętności oraz wydarzenia partycypacyjne. Formaty te służą przyciąganiu nowych odbiorców, wzmacnianiu więzi społecznych i tworzeniu łatwego dostępu do oferty Multicentrum. Funkcjonują one również

jako laboratorium nowych pomysłów na warsztaty, które mogą zostać później włączone do regularnego programu.

2.1.3 Uczestnictwo i zasięg w 2025 roku

W 2025 r. Multicentrum Zero Waste zorganizowało obszerny program praktycznych warsztatów mających na celu promowanie praktyk cyrkularnych, kreatywności i umiejętności praktycznych wśród różnych grup wiekowych. Łącznie przeprowadzono 82 warsztaty, obejmujące szeroki zakres tematów związanych z zerowymi odpadami i ponownym wykorzystaniem.

Największa część działań skupiała się na upcyklingu – zorganizowano 22 warsztaty poświęcone przekształcaniu zużytych materiałów w nowe, funkcjonalne produkty. Równie popularne były warsztaty kreatywne i warsztaty szycia, których odbyło się po 17, wspierające zarówno ekspresję artystyczną, jak i praktyczne umiejętności ponownego wykorzystania tekstyliów. Warsztaty kulinarne, które kładły nacisk na ograniczenie marnotrawstwa żywności i zrównoważone praktyki żywieniowe, stanowiły 13 wydarzeń. Ponadto zorganizowano 9 warsztatów stolarskich oraz 4 warsztaty poświęcone renowacji mebli, umożliwiające uczestnikom przedłużenie cyklu życia artykułów gospodarstwa domowego i wyposażenia wnętrz.

W warsztatach wzięło udział łącznie 855 uczestników w różnych grupach wiekowych. Największą grupę stanowili dorośli w wieku powyżej 18 lat, których było 421, co odzwierciedla duże zainteresowanie społeczności praktykami zero waste. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również warsztaty dla dzieci w wieku od 7 do 12 lat, w których wzięło udział 336 uczestników, co podkreśla znaczenie wczesnej edukacji i budowania świadomości. Młodzież w wieku od 12 do 18 lat stanowiła 98 uczestników, co świadczy o dużym zaangażowaniu również wśród nastolatków.

Z finansowego punktu widzenia warsztaty zostały zrealizowane dzięki połączeniu zaangażowania wolontariuszy i finansowania opartego na projektach. Łącznie zorganizowano 42 warsztaty w ramach wolontariatu, co podkreśla silne zaangażowanie lokalnej społeczności i praktyków w inicjatywę Multicentre Zero Waste. Pozostałe 40 warsztatów zostało sfinansowanych w ramach programu NiCE

Reasumując, program warsztatów realizowany w 2025 roku odegrał kluczową rolę w rozwijaniu praktycznych umiejętności, zwiększaniu świadomości zasad zero waste oraz wzmacnianiu zaangażowania społeczności we wszystkich grupach wiekowych, skutecznie łącząc inicjatywy oparte na pracy wolontariuszy z zewnętrznym finansowaniem projektowym.

2.1.4 Grupy docelowe

Szkoły podstawowe stanowią jedną z najważniejszych grup interesariuszy Multicentrum oraz kluczowych odbiorców jego działań edukacyjnych. Co miesiąc w warsztatach upcyklingowych organizowanych w Multicentrum uczestniczy od 20 do 60 uczniów, co sprawia, że szkoły są stałą i regularnie korzystającą z oferty grupą użytkowników. Dzięki systematycznej współpracy wypracowano nieformalne, lecz skuteczne kanały komunikacji z nauczycielami i dyrektorami szkół, umożliwiające elastyczne planowanie terminów, dostosowywanie treści warsztatów do programów nauczania oraz szybkie reagowanie na pojawiające się potrzeby edukacyjne. Szkoły postrzegają Multicentrum jako wiarygodnego partnera wspierającego edukację ekologiczną, naukę poprzez działanie oraz kształtowanie wśród dzieci postaw sprzyjających gospodarce o obiegu zamkniętym, co stwarza duży potencjał do kontynuacji i rozszerzenia współpracy w 2026 roku i w kolejnych latach.

Lokalne małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) są kluczowymi partnerami Multicentrum przede wszystkim poprzez dostarczanie materiałów warsztatowych, takich jak tkaniny, pianki tapicerskie oraz inne możliwe do ponownego wykorzystania pozostałości produkcyjne. Materiały te stanowią podstawowe zasoby wykorzystywane podczas warsztatów upcyklingowych, krawieckich i kreatywnych, umożliwiając uczestnikom pracę z rzeczywistymi, wysokiej jakości surowcami przy jednoczesnym ograniczaniu ilości odpadów. Współpraca ta pozwala przedsiębiorstwom przekazywać nadwyżki materiałowe do działań edukacyjnych i społecznych zamiast je utylizować. Jednocześnie wzmacnia to lokalne łańcuchy wartości o charakterze cyrkularnym oraz pokazuje praktyczne możliwości współdziałania biznesu z inicjatywami społecznymi.

Organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne, takie jak inicjatywy sąsiedzkie, koła zainteresowań czy oddolne ruchy społeczne, odgrywają istotną rolę w ożywianiu Multicentrum i budowaniu zaangażowania opartego na współpracy między mieszkańcami. Wykorzystują przestrzeń do spotkań, współtworzonych warsztatów oraz niewielkich działań społecznych związanych z ponownym użyciem, kreatywnością i zrównoważonym stylem życia. Ich elastyczny, oddolny charakter pozwala Multicentrum szybko reagować na pojawiające się zainteresowania i lokalne potrzeby. Współpraca z grupami nieformalnymi wzmacnia poczucie współwłasności społeczności oraz sprzyja długoterminowemu zaangażowaniu mieszkańców.

2.1.5 Struktura budżetu w 2025 roku

Typy wydatków w 2025 roku		EURO
1.	Koszty osobowe	9 618,60
2.	Materiały warsztatowe, drobny sprzęt i akcesoria	21 360,47
3.	Organizacja wydarzenia plenerowego i spotkań dyseminacyjnych	3 488,37
4.	Usługi związane z codzienną działalnością centrum	1 518,91
SUMA		35 986,35

Koszty osobowe – prowadzenie warsztatów

Koszty osobowe obejmują wynagrodzenia edukatorów prowadzących warsztaty oraz wspierających codzienne funkcjonowanie Multicentrum. W ramach tej pozycji budżetowej projekt angażował pięciu edukatorów odpowiedzialnych za specjalistyczne warsztaty, w tym zajęcia z szycia, upcyklingu, gotowania, stolarki oraz renowacji mebli.

Dodatkowo realizowano dyżury stolarskie, podczas których uczestnicy otrzymywali wsparcie w pracy z narzędziami oraz w wykonywaniu bardziej zaawansowanych działań technicznych. Projekt obejmował również rolę opiekuna Otwartej Przestrzeni (Open Space), odpowiedzialnego za nadzór nad wspólną przestrzenią warsztatową, zapewnienie jej dostępności i bezpieczeństwa, a także wsparcie organizacyjne i koordynacyjne. Opiekun monitorował realizację działań inicjowanych oddolnie przez uczestników i społeczność lokalną, wspierając ich wdrażanie oraz zgodność z celami projektu.

Ponadto co najmniej raz w miesiącu wolontariusz–edukator świadczył pracę społeczną, wspierając realizację działań edukacyjnych i społecznych oraz angażując się w dodatkowe inicjatywy skierowane do lokalnej społeczności. Zakres działań obejmował również różnorodne praktyczne warsztaty typu „zrób to sam” (DIY), takie jak tworzenie dekoracji, rękodzieła oraz innych drobnych projektów kreatywnych, sprzyjających integracji uczestników i rozwijaniu umiejętności praktycznych. Budżet na rok 2025 nie obejmuje wydatków związanych z wynagrodzeniami trzyosobowego zespołu zarządzającego Multicentrum.

2. Materiały, wyposażenie warsztatowe oraz drobne akcesoria

Ta pozycja budżetowa obejmuje zakup materiałów i materiałów eksploatacyjnych niezbędnych do prowadzenia warsztatów. Zakupiono materiały do zajęć krawieckich, warsztatów kreatywnych, stolarskich, upcyklingowych oraz renowacji mebli, a także inne drobne akcesoria wymagane do sprawnej realizacji działań. Kategoria ta obejmuje również produkty spożywcze

wykorzystywane podczas zajęć kulinarnych oraz przy organizacji wybranych działań edukacyjnych.

Istotnym wydatkiem w ramach tej pozycji było początkowe wyposażenie pracowni, obejmujące zakup podstawowych narzędzi i sprzętu niezbędnych do pełnego przygotowania przestrzeni warsztatowej. Był to koszt jednorazowy, który nie będzie ponoszony w kolejnych latach, ponieważ pracownia jest już w pełni wyposażona.

3. Organizacja wydarzeń plenerowych oraz spotkań upowszechniających

Ta pozycja budżetowa obejmuje koszty związane z organizacją większych wydarzeń edukacyjnych i społecznych. Głównym działaniem w tej kategorii w 2025 roku był Festiwal Zero Waste w Brzegu Dolnym.

Podczas festiwalu projekt prezentował różnorodne stoiska tematyczne i aktywności promujące świadomość ekologiczną oraz zrównoważone praktyki. Obejmowały one między innymi warsztaty tworzenia kosmetyków, przygotowywania domowych środków czystości (DIY), a także gry edukacyjne i działania ekologiczne skierowane do uczestników w różnym wieku. Ponadto pozycja ta obejmowała organizację wizyt studyjnych z udziałem przedstawicieli innych miast, wydarzeń typu „wymiana roślin” (plant swap) oraz innych spotkań dla mieszkańców, poświęconych tematyce ekologii, ochrony środowiska i przyrody, a także zagadnieniom zrównoważonego rozwoju.

4. Usługi związane z bieżącą działalnością Multicentrum

Ta pozycja budżetowa obejmuje usługi i materiały niezbędne do codziennego funkcjonowania Multicentrum oraz obsługi biurowej. Zawiera różnorodne koszty administracyjne i operacyjne, które wspierają sprawną realizację działań projektowych, koordynację warsztatów oraz organizację wydarzeń.

2.2 Dokumenty strategiczne Gminy Brzeg Dolny

2.2.1 Strategia Rozwoju Gminy Brzeg Dolny 2022–2030

Gmina Brzeg Dolny przyjęła w 2022 roku Strategię Rozwoju na lata 2022–2030 (Rada Miejska w Brzegu Dolnym, 2022b). Dokument ten określa cele i kierunki wzrostu oraz rozwoju gminy. Strategia stanowi podstawę realizacji scenariusza „Zrównoważona specjalizacja”, który koncentruje się na przemyśle chemicznym jako głównym motorze rozwoju gospodarczego. Jednocześnie podkreśla potrzebę innowacyjności, współpracy między przedsiębiorstwami oraz kooperacji z instytucjami badawczymi. Celem jest stworzenie obszaru innowacyjnego, w którym nie tylko odbywa się produkcja, lecz także powstają i wdrażane są nowe rozwiązania.

Scenariusz zakłada również stabilny wzrost liczby mieszkańców, co ma sprzyjać równowadze demograficznej przy jednoczesnym ograniczaniu presji na środowisko naturalne. Realizacja „Zrównoważonej specjalizacji” ma prowadzić do stworzenia warunków dla wieloaspektowego (gospodarczego, społecznego i przestrzennego) oraz trwałego rozwoju gminy, opartego na inteligentnej specjalizacji wykorzystującej jej potencjał endogeniczny.

Choć gospodarka o obiegu zamkniętym nie jest w Strategii wymieniona wprost, jej założenia są wspierane poprzez następujące cele szczegółowe:

- wzmacnianie innowacyjności przedsiębiorstw i zwiększanie wykorzystania nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii, rozwój infrastruktury i usług chroniących środowisko,
- dostosowanie miasta do skutków zmian klimatu, rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego.

Cele te, choć nie odnoszą się bezpośrednio do gospodarki cyrkularnej, są zgodne z jej zasadami ograniczania odpadów, ponownego wykorzystania zasobów oraz maksymalizacji efektywności ich użycia. Ich realizacja może przyczynić się do transformacji Brzegu Dolnego w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

2.2.2 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeg Dolny 2022–2025

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeg Dolny jest dokumentem strategicznym przyjętym w 2022 roku przez Radę Miejską w Brzegu Dolnym. Dokument opisuje problemy środowiskowe występujące na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów problemowych wynikających z niezrównoważonego rozwoju gospodarczego, a także przedstawia konkretne propozycje działań naprawczych.

Program wyznacza dziesięć celów strategicznych w różnych obszarach interwencji, takich jak klimat i jakość powietrza, gospodarka wodna, gospodarka odpadami czy zasoby geologiczne. Stanowi on solidne ramy wspierające zasady gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez kompleksowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko i promowanie zrównoważonych praktyk.

Proponowane strategie w zakresie gospodarki odpadami – w tym minimalizacja odpadów, recykling oraz usprawnienie systemów zbiórki – są zgodne z zasadą zamkniętego obiegu. Działania edukacyjne promujące ograniczanie ilości odpadów oraz zwiększanie poziomu odzysku surowców dodatkowo wzmacniają cele cyrkularne. W obszarze gospodarki wodnej zastosowanie hierarchii wykorzystania wody, optymalizacja jej zużycia oraz właściwe

więc potrzebne jako lokalne centrum kompetencji, wypełniające luki pozostawione przez rynek i oferujące łatwy dostęp do nauki naprawy oraz ponownego wykorzystania przedmiotów.

Jednocześnie wskazano potrzebę rozszerzenia oferty działań naprawczych, obejmujących proste naprawy sprzętu domowego, otwarte formuły warsztatowe oraz zajęcia typu DIY („zrób to sam”). Oznacza to konieczność stopniowego poszerzania programu Multicentrum przy zachowaniu liczby warsztatów na poziomie z 2025 roku oraz różnicowaniu formatów zamiast zwiększania skali.

2.3.3 Dostępność i bariery organizacyjne

Użytkownicy wyraźnie wskazali kilka słabości funkcjonowania Multicentrum. Ograniczona liczba miejsc na warsztatach jest postrzegana jako bariera, zwłaszcza w przypadku najbardziej popularnych zajęć. Rejestracja wyłącznie online wyklucza część potencjalnych uczestników, szczególnie seniorów oraz osoby z ograniczonym dostępem do narzędzi cyfrowych. Jako utrudnienia wskazano także brak parkingu w pobliżu oraz ograniczony dostęp dla osób dojeżdżających spoza miasta.

Promocja działań została oceniona jako niewystarczająca. Uczestnicy zwrócili uwagę na niską widoczność oferty w internecie, mediach społecznościowych oraz w przestrzeni publicznej. Wskazuje to na potrzebę poprawy strategii komunikacyjnej, bardziej czytelnych przekazów oraz lepszego wykorzystania kanałów promocji offline w celu dotarcia do nowych grup odbiorców.

2.3.4 Potrzeby związane z czasem, wygodą i codziennymi obowiązkami

Uczestnicy podkreślali presję czasu i szybkie tempo życia jako główne bariery utrudniające udział w działaniach cyrkularnych. Dla Multicentrum oznacza to potrzebę elastycznego planowania harmonogramów, zróżnicowanych godzin warsztatów oraz krótszych form zajęć, które łatwiej wpasują się w codzienną rutynę. Oczekuje się, że Multicentrum będzie ograniczać wysiłek związany z wdrażaniem praktyk cyrkularnych, oferując gotowe rozwiązania, jasne instrukcje i wsparcie organizacyjne.

2.3.5 Potrzeby partnerów i interesariuszy

Z perspektywy organizacji partnerskich, NGO i firm współpraca z Multicentrum jest ceniona jako możliwość promowania dobrych praktyk i wspierania rozwoju społeczności lokalnej. Jednocześnie partnerzy napotykają ograniczenia związane z czasem pracy personelu, dostępnością wolontariuszy oraz dodatkowymi obowiązkami. Podkreśla to potrzebę

wprowadzenia jasnych zasad współpracy, przewidywalnych cykli planowania oraz realistycznych oczekiwań dotyczących zaangażowania partnerów.

Wsparcie materiałowe ze strony MŚP (np. tkaniny, pianki tapicerskie, odpady drewniane) jest postrzegane jako szczególnie wartościowe i powinno zostać lepiej uporządkowane. Konieczne jest sformalizowanie tych relacji, aby zapewnić ciągłość przepływu materiałów przy jednoczesnym ograniczeniu obciążeń organizacyjnych po stronie partnerów.

2.3.6 Potrzeba silniejszych lokalnych systemów cyrkularnych

Uczestnicy zwrócili uwagę na brak spójnych lokalnych systemów ponownego użycia, napraw i współdzielenia zasobów. W tym kontekście Multicentrum powinno pełnić rolę łącznika, integrując szkoły, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne i przedsiębiorstwa. Istnieje wyraźna potrzeba wzmocnienia współpracy ze szkołami, instytucjami społecznymi oraz innymi placówkami publicznymi jako lokalizacjami satelitarnymi warsztatów, szczególnie w celu dotarcia do dzieci, młodzieży i rodzin.

Analiza potrzeb potwierdza, że Multicentre jest dobrze przygotowane do zaspokojenia lokalnego zapotrzebowania na praktyki związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, ale musi sprostać kilku wewnętrznym wyzwaniom, aby zwiększyć swoją skuteczność. Kluczowe potrzeby na rok 2026 obejmują poprawę dostępności, wzmocnienie komunikacji i promocji, rozszerzenie działań ukierunkowanych na naprawy, wspieranie elastycznych form uczestnictwa oraz bardziej zrównoważoną strukturę partnerstw. Zaspokojenie tych potrzeb pozwoli Multicentre przejść od udanej inicjatywy pilotażowej do stabilnego, zorientowanego na użytkownika i skalowalnego centrum zasobów gospodarki o obiegu zamkniętym

2.4 Analiza SWOT

2.4.1 Mocne strony

- Silny potencjał instytucjonalny gminy, z jasno określonymi kompetencjami w zakresie ochrony środowiska, edukacji, kultury, gospodarki odpadami oraz rozwoju lokalnego.
- Istniejąca infrastruktura publiczna i jednostki miejskie (szkoły, biblioteka, dom kultury, spółki komunalne) gotowe do współpracy przy inicjatywach związanych z gospodarką cyrkularną i edukacją.
- Dobra dostępność transportowa (drogi, kolej, rzeka), umożliwiająca zasięg regionalny i udział osób spoza gminy.

- Dostępność centralnie położonych, widocznych lokali odpowiednich do funkcji publicznych, co potwierdził pilotaż Multicentrum Zero Waste.
- Aktywne grupy społeczne (rodziny, szkoły, NGO) otwarte na działania edukacyjne i partycypacyjne związane ze zrównoważonym rozwojem.
- Doświadczenie w stosowaniu metod partycypacyjnych (warsztaty, ankiety, grupy fokusowe) i angażowaniu interesariuszy.
- Dostęp do materiałów poprodukcyjnych z lokalnego przemysłu i MŚP, które mogą być ponownie wykorzystywane w działaniach cyrkularnych (drewno, tekstylia, pianki).

2.4.2 Słabe strony

- Silnie przemysłowy charakter miasta, negatywnie wpływający na jego wizerunek środowiskowy oraz postrzeganie jakości życia przez mieszkańców.
- Ograniczona praktyczna wiedza mieszkańców na temat koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym (pomimo deklarowanej świadomości ekologicznej).
- Brak lokalnych usług naprawczych i specjalistów wydłużających cykl życia produktów.
- Wysokie koszty początkowe produktów trwałych i wysokiej jakości, zniechęcające do wyborów konsumpcyjnych zgodnych z GOZ.
- Dominacja szybkiej mody i wygodnych, jednorazowych wzorców konsumpcji.
- Niewystarczające lokalne systemy wspierające GOZ (punkty napraw, biblioteki rzeczy, infrastruktura ponownego użycia).
- Ograniczona dostępność inicjatyw cyrkularnych dla mieszkańców okolicznych wsi.
- Bariery komunikacyjne: słaba promocja, rejestracja wyłącznie online, ograniczona liczba miejsc parkingowych oraz niska widoczność działań.
- Spadek liczby ludności i starzenie się społeczeństwa, ograniczające długofalowy potencjał kapitału ludzkiego.

2.4.3 Szanse

- Rosnące zainteresowanie praktycznymi warsztatami dotyczącymi ponownego użycia, napraw, upcyklingu, szycia, stolarki, gotowania i stylu życia zero waste.
- Duża gotowość szkół do włączania edukacji cyrkularnej do działań pozalekcyjnych.
- Możliwość przekształcania niewykorzystanych przestrzeni miejskich (puste budynki, instytucje publiczne) w wielofunkcyjne centra gospodarki cyrkularnej.
- Potencjał wzmocnienia współpracy między sektorem publicznym, NGO, MŚP oraz grupami nieformalnymi wokół wspólnych celów zrównoważonego rozwoju.

- Ograniczenie kosztów gospodarki odpadami w gminie dzięki zmianom zachowań mieszkańców i zwiększeniu ponownego wykorzystania.
- Budowanie nowego, pozytywnego wizerunku miasta – od ośrodka przemysłowego do społeczności zorientowanej na ludzi i odpowiedzialnej środowiskowo.
- Dostęp do zewnętrznego finansowania i projektów pilotażowych (np. NiCE) wspierających innowacje, edukację i zrównoważony rozwój.
- Rosnąca akceptacja społeczna dla rozwiązań współdzielonych (wymiany, biblioteki rzeczy, ogrody społeczne).

2.4.4 Zagrożenia

- Spadek długoterminowego zaangażowania mieszkańców po wygaśnięciu początkowego zainteresowania inicjatywami proekologicznymi.
- Ograniczenia czasowe i obciążenie pracą partnerów, wolontariuszy i pracowników samorządowych, utrudniające trwałą współpracę.
- Presja ekonomiczna na przedsiębiorstwa i producentów, mogąca zwiększać opór wobec regulacji związanych z GOZ.
- Ryzyko zmian polityk publicznych bez skutecznych mechanizmów egzekwowania przepisów.
- Dezinformacja lub niski poziom zaufania do systemów gospodarki odpadami, prowadzące do sceptycyzmu wobec inicjatyw cyrkularnych.
- Utrzymująca się dominacja tanich, niskiej jakości produktów, utrudniająca naprawę i ponowne użycie.
- Nadmierne uzależnienie od jednego sektora przemysłowego, narażające gminę na ryzyka gospodarcze i środowiskowe.
- Niewystarczające zasoby finansowe do przekształcenia działań pilotażowych w trwałe, ogólnomiejskie systemy.

3. STRATEGIA I PLAN DZIAŁAŃ

3.1 Wizja

Zero Waste Multicentrum jest postrzegane jako żywe centrum społecznościowe, w którym praktyki cyrkularnego stylu życia są nie tylko wyjaśniane, ale przede wszystkim doświadczane w codziennym działaniu. Zamiast funkcjonować jako tradycyjna placówka edukacyjna, Multicentrum działa jako przestrzeń eksperymentowania, nauki przez działanie oraz wymiany

peer-to-peer, umożliwiając mieszkańcom testowanie rozwiązań cyrkularnych w realnych warunkach.

Centrum łączy różne pokolenia, kompetencje i sektory, tworząc wspólną przestrzeń, w której naprawianie, ponowne użycie, gotowanie, wytwarzanie i wymiana stają się naturalną częścią codziennego życia. Dzięki warsztatom praktycznym i otwartym zajęciom uczestnicy zdobywają konkretne umiejętności, które mogą bezpośrednio przenieść do swoich domów, szkół i miejsc pracy.

Poprzez downstreaming Multicentrum przekształca rezultaty projektów – takie jak formaty edukacyjne, metody angażowania uczestników czy rozwiązania pilotażowe – w dostępne, praktyczne działania dla mieszkańców, szkół, organizacji pozarządowych oraz lokalnych przedsiębiorstw. Praktyki cyrkularnego stylu życia są wbudowane w warsztaty, przestrzenie wspólne i inicjatywy oddolne, umożliwiając uczestnikom bezpośrednie stosowanie zasad gospodarki obiegu zamkniętego w kontekstach domowych, edukacyjnych i zawodowych.

Jednocześnie Multicentrum wspiera upstreaming poprzez systematyczne zbieranie lokalnych doświadczeń, opinii oraz wniosków płynących z realizowanych działań. Zebrane informacje są wykorzystywane do wspierania strategii miejskich, tworzenia polityk opartych na danych oraz doskonalenia metodologii przyszłych projektów. Multicentrum pełni tym samym rolę pętli sprzężenia zwrotnego pomiędzy praktyką a polityką publiczną, zapewniając, że lokalne potrzeby i bariery są uwzględniane w planowaniu i procesach decyzyjnych na wyższym poziomie.

W dłuższej perspektywie Zero Waste Multicentrum ma ambicję stać się modelem możliwym do przeniesienia do innych gmin, pokazując, w jaki sposób centra społecznościowe mogą skutecznie pełnić rolę pomostu pomiędzy mieszkańcami, administracją publiczną i podmiotami gospodarczymi w procesie transformacji cyrkularnej. Łącząc cele strategiczne z działaniami oddolnymi, Multicentrum wspiera skalowalne, zorientowane na ludzi wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

3.2 Strategia

3.2.1 Cel strategiczny 1: Wzmocnienie Zero Waste Multicentrum jako lokalnego hubu wdrażania cyrkularnych stylów życia

Celem jest ugruntowanie pozycji Multicentrum jako stabilnego i rozpoznawalnego miejsca, w którym zasady gospodarki o obiegu zamkniętym są przekładane na codzienną praktykę poprzez działania praktyczne i warsztatowe.

Cele operacyjne:

Cel operacyjny 1.1: Utrzymanie regularnego programu warsztatów cyrkularnych (upcykling, szycie, stolarstwo, gotowanie roślinne, kreatywne ponowne wykorzystanie materiałów) na poziomie porównywalnym z rokiem 2025.

Cel operacyjny 1.2: Zapewnienie gotowości operacyjnej Multicentrum poprzez dostęp do narzędzi, materiałów oraz wykwalifikowanej kadry prowadzącej, w tym wolontariuszy.

Cel operacyjny 1.3: Opracowanie jasnych wewnętrznych procedur planowania, realizacji oraz ewaluacji warsztatów i wydarzeń.

Kluczowe wskaźniki efektywności (KPI):

- Liczba warsztatów zorganizowanych w Multicentrum w ciągu roku (poziom bazowy: rok 2025).
- Liczba różnych formatów warsztatowych (upcykling, szycie, stolarstwo, renowacja mebli, gotowanie roślinne, warsztaty kreatywne).
- Liczba aktywnych edukatorów i wolontariuszy zaangażowanych w realizację działań.
- Odsetek zaplanowanych warsztatów, które zostały zrealizowane.

3.2.2 Cel strategiczny 2: Downstreaming wiedzy z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym do lokalnych grup docelowych

Celem tego obszaru jest dostosowanie oraz lokalne zastosowanie rezultatów projektów, sprawdzonych metodologii i dobrych praktyk wypracowanych w ramach projektu NiCE oraz innych powiązanych inicjatyw.

Cele operacyjne:

Cel operacyjny 2.1: Dostosowanie istniejących formatów edukacyjnych i metodologii do potrzeb lokalnych grup docelowych, w tym dzieci, rodzin, seniorów, organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych.

Cel operacyjny 2.2: Włączanie zagadnień gospodarki o obiegu zamkniętym do warsztatów praktycznych, z silnym naciskiem na rozwój umiejętności oraz zmianę postaw i zachowań uczestników.

Cel operacyjny 2.3: Zapewnienie dostępnych form uczenia się zarówno poprzez działania stacjonarne, jak i proste materiały online (np. podsumowania warsztatów, krótkie poradniki, nagrania).

Wskaźniki realizacji (KPI):

- Liczba uczestników biorących udział w działaniach edukacyjnych (poziom odniesienia: 2025 r.).
- Liczba grup docelowych objętych działaniami (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy, NGO, grupy nieformalne).

- Liczba warsztatów zaadaptowanych na podstawie istniejących metodologii projektowych lub dobrych praktyk.
- Poziom satysfakcji uczestników mierzony za pomocą ankiet po warsztatach.

3.2.3 Cel strategiczny 3: Budowanie lokalnych kompetencji i partnerstw na rzecz działań cyrkularnych

Celem tego obszaru jest wzmocnienie współpracy pomiędzy Multicentrum a kluczowymi lokalnymi interesariuszami, przy jednoczesnym budowaniu współodpowiedzialności oraz długofalowego zaangażowania.

Cele operacyjne:

Cel operacyjny 3.1: Wzmocnienie współpracy ze szkołami podstawowymi poprzez regularne, comiesięczne warsztaty oraz nieformalne kanały komunikacji z nauczycielami i dyrekcją szkół.

Cel operacyjny 3.2: Zaangażowanie organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz instytucji kultury jako współtwórców i współprowadzących działania Multicentrum.

Cel operacyjny 3.3: Włączenie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) jako dostawców materiałów i partnerów poprzez wykorzystanie darowizn materiałowych (np. tekstyliów, pianki tapicerskiej, drewna) w programach warsztatowych.

Wskaźniki realizacji (KPI):

- Liczba formalnych i nieformalnych partnerstw aktywnie zaangażowanych w działania Multicentrum.
- Liczba szkół regularnie współpracujących z Multicentrum.
- Liczba warsztatów realizowanych z udziałem partnerów (NGO, MŚP, instytucje).
- Wolumen lub liczba wkładów materiałowych przekazanych przez MŚP (np. tekstylia, drewno, materiały tapicerskie).

3.2.4 Cel strategiczny 4: Upstreaming lokalnych doświadczeń do strategii miejskich i przyszłych projektów

Celem tego obszaru jest zapewnienie, aby wiedza i doświadczenia generowane w ramach działań Multicentrum były wykorzystywane w procesach tworzenia polityk publicznych oraz w przygotowaniu przyszłych projektów.

Cele operacyjne:

Cel operacyjny 4.1: Zbieranie informacji zwrotnej od uczestników, prowadzących oraz partnerów za pomocą ankiet oraz nieformalnych konsultacji.

Cel operacyjny 4.2: Identyfikacja barier oraz czynników sukcesu we wdrażaniu praktyk cyrkularnego stylu życia na poziomie lokalnym.

Cel operacyjny 4.3: Wykorzystanie zebranych danych i doświadczeń do wsparcia miejskich dokumentów planistycznych, wniosków o dofinansowanie oraz działań kapitalizacyjnych na poziomie regionalnym i ponadnarodowym.

Wskaźniki realizacji (KPI):

- Liczba przeprowadzonych ankiet i procesów konsultacyjnych.
- Liczba udokumentowanych wniosków, barier i czynników sukcesu.
- Liczba odniesień do rezultatów Multicentrum w dokumentach miejskich, strategiach lub wnioskach projektowych.
- Liczba wydarzeń kapitalizacyjnych lub networkingowych, podczas których prezentowane są doświadczenia Multicentrum.

3.2.5 Cel strategiczny 5: Zwiększenie widoczności i społecznego uznania cyrkularnych stylów życia w Brzegu Dolnym

Celem tego obszaru jest podnoszenie świadomości społecznej oraz pozycjonowanie Multicentrum jako kluczowego punktu odniesienia dla inicjatyw z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym w gminie.

Cele operacyjne:

Cel operacyjny 5.1: Organizacja cyklicznych wydarzeń otwartych, w tym Festiwalu Zero Waste, w celu dotarcia do szerszego grona odbiorców.

Cel operacyjny 5.2: Poprawa komunikacji poprzez współpracę z lokalnymi mediami, szkołami oraz instytucjami partnerskimi.

Cel operacyjny 5.3: Promowanie Multicentrum jako możliwej do przeniesienia dobrej praktyki w ramach działań kapitalizacyjnych oraz wymian międzygminnych.

Wskaźniki realizacji (KPI):

- Liczba zorganizowanych wydarzeń publicznych (w tym Festiwal Zero Waste).
- Szacunkowa liczba uczestników wydarzeń publicznych.
- Liczba zrealizowanych działań komunikacyjnych (posty, artykuły, plakaty, materiały medialne).
- Wzrost liczby uczestników powracających (udział tych samych osób w różnych działaniach).

3.3 Plan działań

3.3.1 Działania

W celu realizacji celów strategicznych i operacyjnych, zostaną podjęte następujące działania:

Działanie 1: Prowadzenie warsztatów i działań edukacyjnych

Kontynuacja regularnych działań w Multicentrum Zero Waste, obejmujących warsztaty szycia, upcyklingu, stolarskie, kulinarne oraz kreatywne. Wszystkie działania będą realizowane przez zespół trzech pracowników Urzędu Miejskiego, przy wsparciu wolontariuszy oraz kadry edukacyjnej.

Program pozostanie modułowy i elastyczny, co umożliwi jego dostosowanie do różnych grup wiekowych oraz cykli tematycznych. Zapewniony zostanie minimalny poziom aktywności porównywalny z rokiem 2025, przy jednoczesnym stopniowym podnoszeniu jakości struktury i dokumentacji.

Powiązane cele operacyjne:

- 1.1 Utrzymanie regularnego programu warsztatów cyrkularnych
- 1.2 Zapewnienie gotowości operacyjnej
- 2.1 Dostosowanie form edukacyjnych do lokalnych grup docelowych
- 2.2 Integracja zagadnień gospodarki o obiegu zamkniętym z warsztatami praktycznymi

Wskaźniki (KPI) i cele na 2026 rok:

KPI_1.1 Liczba zorganizowanych warsztatów rocznie: **minimum 80 warsztatów**

KPI_1.2 Liczba oferowanych różnych formatów warsztatowych: **co najmniej 6 utrzymanych formatów**

KPI_2.1 Liczba uczestników: **minimum 800 osób**

KPI_1.4 Procent zrealizowanych zaplanowanych warsztatów: **co najmniej 90%**

KPI_1.3 Liczba aktywnych prowadzących i wolontariuszy: **minimum 6 osób**

KPI_2.3 Liczba warsztatów opracowanych na podstawie metodologii projektowych: **minimum 10 warsztatów**

Działanie 2: Komunikacja z uczestnikami i społecznością lokalną

Regularna komunikacja dotycząca warsztatów, wydarzeń i inicjatyw prowadzona będzie poprzez:

- media społecznościowe Multicentrum (Facebook),
- stronę internetową Multicentrum,
- plakaty i ulotki dystrybuowane w przestrzeni publicznej,
- bezpośrednią komunikację ze szkołami i partnerami.

Celem jest utrzymanie stałej widoczności działań oraz zapewnienie dostępności informacji dla różnych grup wiekowych, w tym osób mniej aktywnych w internecie.

Powiązane cele operacyjne:

5.2 Usprawnienie komunikacji poprzez współpracę z mediami lokalnymi i partnerami

3.1 Wzmocnienie współpracy ze szkołami

Wskaźniki (KPI) i cele na 2026 rok:

KPI_5.3 Liczba zrealizowanych działań komunikacyjnych: **minimum 40 działań**

KPI_3.2 Liczba szkół regularnie współpracujących: **minimum 3 szkoły podstawowe**

KPI_5.4 Wzrost liczby powracających uczestników: **co najmniej 20% uczestników powracających**

Działanie 3: Promocja działań i rezultatów projektu

Systematyczna promocja rezultatów warsztatów poprzez raporty, zdjęcia oraz krótkie materiały wideo, prezentujące efekty pracy uczestników oraz informacje o lokalnych inicjatywach w duchu zero waste i zrównoważonego rozwoju. W 2026 roku zostanie wzmocniona współpraca z Biurem Promocji Gminy w celu zwiększenia zasięgu i widoczności działań na poziomie lokalnym.

Multicentrum będzie również promowane jako możliwa do przenoszenia dobra praktyka w ramach działań sieciujących i kapitalizacyjnych.

Powiązane cele operacyjne:

5.2 Usprawnienie komunikacji

5.3 Promowanie Multicentrum jako dobrej praktyki

4.3 Wykorzystanie zgromadzonych danych do planowania i kapitalizacji

Wskaźniki (KPI) i cele na 2026 rok:

KPI_5.1 Liczba zorganizowanych wydarzeń otwartych (w tym Festiwal Zero Waste): **minimum 3 wydarzenia (w tym 1 Festiwal Zero Waste)**

KPI_5.2 Szacunkowa liczba uczestników wydarzeń otwartych: **minimum 300 osób**

KPI_4.4 Liczba wydarzeń sieciujących lub kapitalizacyjnych, podczas których prezentowane jest Multicentrum: **minimum 3 wydarzenia**

Działanie 4 Współpraca z partnerami i grupami lokalnymi

Wzmacnianie współpracy ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi, MŚP oraz instytucjami kultury poprzez wspólne inicjatywy, spotkania, wizyty studyjne, wydarzenia wymiany roślin oraz kampanie ekologiczne. Materiały przekazywane przez MŚP będą nadal wykorzystywane w programach warsztatowych.

Działanie to ma na celu budowanie współodpowiedzialności oraz rozwój lokalnego ekosystemu cyrkularnego wokół Multicentrum.

Powiązane cele operacyjne:

3.1 Wzmocnienie współpracy ze szkołami

3.2 Zaangażowanie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych

3.3 Włączenie MŚP jako dostawców materiałów

Wskaźniki (KPI) i cele na 2026 rok:

KPI_3.1 Liczba aktywnych partnerstw formalnych i nieformalnych: **minimum 8 partnerów**

KPI_3.2 Liczba szkół regularnie współpracujących: minimum 3 szkoły

KPI_3.3 Liczba warsztatów realizowanych z udziałem partnerów: minimum 20 warsztatów

KPI_3.4 Liczba udokumentowanych wkładów materiałowych od MŚP: minimum 5 wkładów

Działanie 5: System rejestracji uczestników

Kontynuacja rejestracji online z wprowadzeniem w 2026 roku możliwości zapisów telefonicznych na warsztaty i wydarzenia, w celu zwiększenia dostępności dla seniorów oraz osób wykluczonych cyfrowo. Dane rejestracyjne będą również wykorzystywane do monitorowania trendów uczestnictwa oraz poziomu powracających uczestników.

Powiązane cele operacyjne:

2.3 Zapewnienie dostępnych form edukacji

1.3 Opracowanie przejrzystych procedur wewnętrznych

Wskaźniki (KPI) i cele na 2026 rok:

KPI_1.4 Procent zrealizowanych zaplanowanych warsztatów (wspierany przez uporządkowany system rejestracji i planowania): **co najmniej w 90% utrzymany**

KPI_2.2 Liczba osiągniętych grup docelowych (wspierana przez zróżnicowane kanały rejestracji): **co najmniej 5 grup docelowych**

Działanie 6: Monitoring i ewaluacja

Systematyczne zbieranie opinii uczestników poprzez ankiety online oraz ankiety papierowe dostępne w Multicentrum. Zebrane dane będą analizowane w celu poprawy jakości warsztatów, skuteczności komunikacji oraz procedur organizacyjnych. Wyciągnięte wnioski, zidentyfikowane bariery oraz czynniki sukcesu będą dokumentowane, aby wspierać planowanie na poziomie gminnym oraz przygotowanie przyszłych wniosków o dofinansowanie.

Powiązane cele operacyjne:

4.1 Zbieranie informacji zwrotnej

4.2 Identyfikacja barier i czynników sukcesu

1.3 Opracowanie procedur ewaluacyjnych

Wskaźniki (KPI) i cele na 2026 rok:

KPI_4.1 Liczba przeprowadzonych procesów zbierania opinii: **minimum 10 (obejmujących co najmniej 60% warsztatów)**

KPI_2.4 Poziom satysfakcji uczestników: **minimum 85% pozytywnych opinii**

KPI_4.2 Liczba udokumentowanych wniosków (lessons learned): **minimum 10 rocznie**

KPI_4.3 Liczba odniesień do rezultatów Multicentrum w dokumentach lub projektach gminnych: **minimum 2 odniesienia w 2026 roku**

3.3.2 Zasoby finansowe

Planowane działania i założenia budżetowe na 2026 rok

Rodzaj kosztów (wydatków) w 2026 r		PLN
1.	Koszty osobowe – prowadzenie warsztatów	41 000,00
2.	Materiały, wyposażenie warsztatowe i drobne akcesoria	16 000,00
3.	Organizacja wydarzeń edukacyjnych i społecznych – wizyty studyjne	0,00
4.	Usługi związane z bieżącym funkcjonowaniem Multicentrum	3 000,00
Łączna kwota		60 000,00

1. Koszty osobowe – prowadzenie warsztatów

W 2026 roku naszym celem jest utrzymanie pełnego zespołu edukatorów zaangażowanych w prowadzenie warsztatów w Multicentrum, a także kontynuacja dyżurów stolarskich wspierających uczestników w pracy z narzędziami oraz realizacji bardziej zaawansowanych działań technicznych. Jednocześnie w 2026 roku planujemy rezygnację z dyżuru opiekuna Open Space. Decyzja ta wynika z optymalizacji potrzeb operacyjnych i nie wpływa na zakres ani jakość oferty edukacyjnej. Naszym priorytetem w 2026 roku jest utrzymanie wysokiej jakości warsztatów wypracowanej w poprzednich latach. W związku z tym nie planujemy rezygnacji z żadnej z dotychczasowych aktywności edukacyjnych ani formatów warsztatowych. Zamierzamy również kontynuować współpracę z wolontariuszami edukatorami, którzy będą zaangażowani w wspieranie działań kreatywnych, edukacyjnych i społecznych przynajmniej raz w miesiącu. Budżet na 2026 rok nie obejmuje wydatków związanych z wynagrodzeniami trzyosobowego zespołu zarządzającego Multicentrum.

2. Materiały, wyposażenie warsztatowe i drobne akcesoria

W 2026 roku planujemy dalsze zakupy materiałów i artykułów zużywalnych niezbędnych do prowadzenia warsztatów, w tym zajęć szycia, zajęć kreatywnych, stolarskich, upcyklingowych, renowacji mebli oraz zajęć kulinarnych.

Ponieważ przestrzeń warsztatowa jest już w pełni wyposażona, nie planujemy dalszych inwestycji w duże wyposażenie. Wydatki w ramach tego punktu budżetu będą ograniczone do zakupu drobnych narzędzi, akcesoriów oraz materiałów zużywalnych niezbędnych do bieżącej realizacji zajęć warsztatowych.

3. Organizacja wydarzeń edukacyjnych i społecznych – wizyty studyjne

Na tym etapie w budżecie na 2026 rok nie przewidziano środków w ramach tego punktu. Naszym celem jest jednak pozyskanie finansowania zewnętrznego na organizację drugiej edycji Festiwalu Zero Waste w Brzegu Dolnym. Potencjalne przyszłe działania w tej kategorii będą zależne od skutecznego pozyskania dodatkowych funduszy z programów zewnętrznych lub od partnerów.

4. Usługi związane z bieżącym funkcjonowaniem Multicentrum

W ramach tego punktu budżetu przewidziano usługi i materiały niezbędne do codziennego funkcjonowania Multicentrum oraz obsługi administracyjnej. Obejmuje on różnorodne koszty administracyjne i operacyjne, wspierające sprawną realizację działań projektowych, koordynację warsztatów oraz organizację wydarzeń.

3.3.3 Zakres obowiązków

Pracownicy urzędu: Realizacja działań oraz funkcjonowanie Multicentrum leżą w gestii trzech pracowników Urzędu Miejskiego, którzy są pomysłodawcami centrum i od samego początku aktywnie uczestniczyli w jego tworzeniu oraz bieżącym funkcjonowaniu. Wspólnie nadzorują wszystkie aspekty działalności centrum – od finansów i rozliczeń, przez administrację i przygotowywanie materiałów promocyjnych oraz dokumentacji wideo, po tworzenie harmonogramów i prowadzenie warsztatów.

Konkretnie: jeden pracownik odpowiada za finanse, rozliczenia, administrację i dokumentację; drugi zajmuje się treściami kreatywnymi, pomysłami i harmonogramami; a trzeci pełni funkcję opiekuna centrum, prowadząc warsztaty szycia, upcyklingu oraz kreatywne, a także nadzorując dyżury krawieckie.

Nie mamy sztywnego podziału obowiązków – większość zadań realizowana jest wspólnie, zgodnie z umiejętnościami i doświadczeniem każdego pracownika, co zapewnia wysoką jakość i spójność działań projektu. Cały zespół aktywnie uczestniczy w comiesięcznym planowaniu warsztatów oraz w koordynacji pracy wolontariuszy.

Lokalne grupy i wolontariusze

Oprócz pracowników Urzędu Miejskiego w działania centrum zaangażowane są również lokalne grupy i wolontariusze. Wspierają oni realizację warsztatów, wydarzeń i inicjatyw edukacyjnych, pomagają przy zajęciach praktycznych, wnoszą kreatywne pomysły oraz angażują uczestników z szerszej społeczności lokalnej. Taka współpraca pozwala centrum osiągnąć pełny potencjał, zwiększa wpływ projektu i buduje poczucie odpowiedzialności oraz współwłasności wśród lokalnych interesariuszy.

3.3.4 Harmonogram monitoringu

Cel monitoringu:

Ocena satysfakcji uczestników, identyfikacja mocnych stron i obszarów do poprawy oraz bieżące dostosowanie oferty warsztatowej do potrzeb społeczności lokalnej. Monitorowanie przyczynia się również do dokumentowania zdobytych doświadczeń i czynników sukcesu (KPI_4.2) oraz wspiera gromadzenie danych na potrzeby sprawozdawczości i planowania na szczeblu gminnym.

Metoda:

Krótką, trzy-pytaniową ankietą do wypełnienia po zakończeniu warsztatów. Dla wszystkich działań stosowany będzie jeden, standardowy wzór ankiety, z możliwością wskazania, którego warsztatu dotyczy odpowiedź.

Format:

Uczestnicy będą mieli dwie opcje wypełnienia ankiety:

- **Online** – za pomocą kodu QR dostępnego na sali i na stronie internetowej Multicentrum.
- **Wersja papierowa** – do wypełnienia w centrum i wrzucenia do dedykowanego pojemnika.

Proponowane pytania ankiety:

1. W jakich zajęciach brałaś/brateś udział?
(proszę wpisać rodzaj warsztatów oraz datę)
2. Jak oceniasz swoje zadowolenie z udziału w warsztacie?
(skala 1-5, gdzie 1 – bardzo niezadowolony/a, 5 – bardzo zadowolony/a)
3. Masz uwagi, sugestie lub pomysły dotyczące zajęć lub działalności Multicentrum?

Proces

Odpowiedzi z ankiet (zarówno online, jak i papierowych) będą zbierane w sposób ciągły.

Ankiety papierowe będą digitalizowane co miesiąc.

Dane będą gromadzone w arkuszu monitorującym powiązany z systemem rejestracji uczestników.

Analizie poddawane będą zarówno wyniki ilościowe (średni poziom satysfakcji, odsetek pozytywnych ocen), jak i komentarze jakościowe.

Za comiesięczną analizę danych odpowiada Koordynator/Opiekun Centrum.

Wyniki analiz będą wykorzystywane do:

- dostosowywania tematyki i formatu warsztatów,
- Usprawniania komunikacji i logistyki,
- Identyfikowania barier w uczestnictwie,
- Opracowania rocznego raportu z wnioskami (KPI_4.2),
- Wspierania odniesień do rezultatów Multicentrum w dokumentach gminnych (KPI_4.3).

Częstotliwość monitoringu:

- Ankiety zbierane po każdych warsztatach
- Formalna analiza wyników ankiet raz w miesiącu.
- Coroczne podsumowanie: raz do roku (włączając coroczny raport działań).

Zakres odpowiedzialności:

- Koordynacja ankiet i analiza danych: opiekun centrum.
- Wsparcie w udostępnianiu ankiety uczestnikom: cały zespół Multicentrum.

Dodatkowe działania uzupełniające:

W celu uzupełnienia ewaluacji opartej na ankietach zastosowane zostaną następujące metody jakościowe:

- Obserwacja zaangażowania uczestników podczas warsztatów (interakcje, poziom udziału, atmosfera),
- Zbieranie krótkiej informacji zwrotnej ustnej podczas podsumowań warsztatów,
- Nieformalne konsultacje z nauczycielami, partnerami i wolontariuszami.

Metody te wspierają kontekstową interpretację danych ankietowych oraz przyczyniają się do identyfikacji barier, czynników sukcesu oraz obszarów wymagających poprawy.

3.3.5 Identyfikacja ryzyka i środki zapobiegawcze:

W trakcie realizacji działań w Multicentrum Zero Waste mogą wystąpić następujące potencjalne ryzyka:

- **Ryzyko organizacyjne** – np. odwołanie warsztatów przez prowadzącego, problemy z harmonogramem.
- **Środki zapobiegawcze:** elastyczne planowanie warsztatów, wcześniejsze potwierdzanie dostępności prowadzących, przygotowanie planu rezerwowego.
- **Ryzyko techniczne** – awarie sprzętu, brak materiałów do warsztatów.
- **Środki zapobiegawcze:** regularne kontrole sprzętu, utrzymywanie niewielkiego zapasu materiałów i narzędzi, wcześniejsze przygotowanie wszystkich niezbędnych elementów.
- **Ryzyko związane z uczestnikami** – wypadki podczas warsztatów stolarskich, niewłaściwe użycie narzędzi, alergie na produkty spożywcze.
- **Środki zapobiegawcze:** zapewnienie instrukcji BHP przed każdym warsztatem, obecność opiekuna, używanie bezpiecznych dla uczestników materiałów, informowanie o składnikach produktów spożywczych.
- **Ryzyko związane z satysfakcją uczestników** – niezadowolenie z warsztatów, niedopasowanie poziomu trudności.
- **Środki zapobiegawcze:** bieżące monitorowanie satysfakcji uczestników poprzez ankiety i rozmowy, dostosowywanie treści warsztatów do potrzeb grupy, elastyczne podejście do prowadzenia zajęć.
- **Ryzyko finansowe** – brak środków na kontynuację działań lub zakup materiałów.
- **Środki zapobiegawcze:** wcześniejsze planowanie budżetu, pozyskiwanie dodatkowych źródeł finansowania, bieżące monitorowanie wydatków.
- **Ryzyko związane z czynnikami zewnętrznymi**, np. pandemia – ograniczenia w organizacji zajęć stacjonarnych.
- **Środki zapobiegawcze:** dostosowanie harmonogramu warsztatów do obowiązujących wymogów sanitarnych, utrzymywanie regularnego kontaktu z uczestnikami, elastyczne

przesuwanie terminów zajęć oraz przygotowanie planów alternatywnych (np. zajęcia w mniejszych grupach lub przełożenie warsztatów).

3.4 Trwałość działań

3.4.1 Integracja Multicentrum z lokalnymi dokumentami i strategiami i inicjatywami

Ramowe planowanie i zarządzanie w Brzegu Dolnym obejmuje oficjalne instrumenty planowania przestrzennego oraz coroczne priorytety strategiczne, które stanowią podstawę do integracji inicjatyw społecznościowych o charakterze zrównoważonym, takich jak Multicentrum Zero Waste, z szerszym rozwojem miasta. Jednym z kluczowych narzędzi urbanistycznych jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP) dla Brzegu Dolnego, przyjęty przez Radę Miejską, który reguluje sposób wykorzystania gruntów i przydział funkcji w całej gminie. Choć plan koncentruje się przede wszystkim na regulacjach dotyczących użytkowania terenów, MPZP tworzy kontekst prawny dla adaptacyjnego wykorzystania istniejących pomieszczeń — takich jak przekształcona powierzchnia handlowa, w której mieści się Multicentrum — i jest zgodny z celami rewitalizacji miejskiej.

Równoległe gmina opracowuje nowy Plan Ogólny, strategiczny dokument planowania przestrzennego, który określa długoterminowy kierunek rozwoju, rozmieszczenie infrastruktury i decyzje dotyczące zagospodarowania przestrzennego. Plan ten stanowi podstawę dla przyszłych planów miejscowych i może formalnie uwzględniać obiekty wielofunkcyjne oraz przestrzenie społeczne inkluzywne, takie jak Multicentrum, jako część strukturalnych i funkcjonalnych ram miasta.

Budżet Brzegu Dolnego na 2026 rok oraz priorytety inwestycyjne odzwierciedlają zobowiązanie do zrównoważonego rozwoju, w tym znaczące środki przeznaczone na modernizację infrastruktury, poprawę przestrzeni publicznych, podniesienie efektywności energetycznej w szkołach oraz rozwój obiektów społecznych. Choć budżet nie jest pojedynczym dokumentem strategicznym, jego ramy sygnalizują priorytety miasta w zakresie poprawy jakości życia poprzez skoordynowane inwestycje w funkcje społeczne, edukacyjne i środowiskowe — obszary, w których Multicentrum Zero Waste działa bezpośrednio, wspierając edukację lokalną, inkluzję społeczną i promowanie zrównoważonych zachowań.

Dodatkowo działania gminy obejmują organizację wydarzeń społecznych oraz pilotażowych inicjatyw ekologicznych, takich jak coroczny Festiwal Zero Waste, współorganizowany przez Multicentrum i lokalnych partnerów, który jest zgodny z szerszymi lokalnymi celami w zakresie edukacji ekologicznej i aktywności obywatelskiej.

Łącznie te instrumenty i priorytety planistyczne zapewniają praktyczny kontekst do włączenia Multicentrum w strategiczne ramy Brzegu Dolnego. Poprzez dostosowanie do norm planowania przestrzennego, priorytetów budżetowych oraz celów rozwoju społeczności lokalnej, Multicentrum wspiera trwającą transformację miasta w kierunku bardziej zrównoważonego, inkluzywnego i odpornego rozwoju miejskiego.

3.4.2 Finansowanie Multicentrum w przyszłości – przegląd możliwości

Zapewnienie długoterminowej ciągłości funkcjonowania Multicentrum Zero Waste wymaga zdywersyfikowanego i odpornego modelu finansowania, łączącego środki publiczne, zewnętrzne programy wsparcia, partnerstwa z sektorem prywatnym oraz wybrane mechanizmy samofinansowania. Takie mieszane podejście ogranicza zależność od pojedynczych źródeł finansowania i pozwala Multicentrum ewoluować poza realizację projektową w kierunku stabilnej, włączonej w strukturę miejską usługi.

Finansowanie miejskie pozostaje oczekiwanym głównym filarem trwałości finansowej. Multicentrum bezpośrednio wspiera priorytety miasta związane z edukacją ekologiczną, angażowaniem społeczności, redukcją odpadów i inkluzją społeczną. W związku z tym podstawowe koszty operacyjne (utrzymanie przestrzeni, koordynacja, media) mogą być uwzględnione w corocznych budżetach miejskich, w szczególności w departamentach odpowiedzialnych za ochronę środowiska, edukację, kulturę lub politykę społeczną. Długoterminowe uwzględnienie w planowaniu budżetu wzmacnia instytucjonalne poczucie własności i zapewnia ciągłość kluczowych działań.

Regionalne i krajowe programy wsparcia oferują dodatkowe możliwości rozwoju i rozszerzenia programu. Instrumenty finansowe związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, edukacją ekologiczną, uczeniem się przez całe życie, działaniami klimatycznymi oraz innowacjami społecznymi mogą wspierać warsztaty tematyczne, inicjatywy pilotażowe i modernizację infrastruktury. Udowodniony model operacyjny Multicentrum i udokumentowane rezultaty stawiają je w dobrej pozycji do aplikowania w konkurencyjnych konkursach na poziomie regionalnym lub krajowym, w tym fundusze skierowane do gmin, NGO i inicjatyw edukacyjnych.

Partnerstwa prywatne, szczególnie z lokalnymi MŚP, stanowią uzupełniające źródło finansowania i zasobów. Poza darowiznami rzeczowymi, takimi jak materiały do warsztatów, firmy mogą wspierać konkretne działania poprzez sponsorowanie, współtworzone programy edukacyjne lub inicjatywy z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu. Taka współpraca wzmacnia lokalne łańcuchy wartości gospodarki o obiegu zamkniętym, jednocześnie

podkreślając rolę Multicentrum jako mostu między lokalnymi podmiotami społecznymi a gospodarką.

Na koniec, **mechanizmy samofinansowania** mogą stopniowo zwiększać odporność finansową bez ograniczania dostępności. Mogą to być niewielkie opłaty za udział w wybranych warsztatach, płatne oferty edukacyjne dla zorganizowanych grup, zamówione zajęcia dla instytucji lub programy dedykowane dla firm i organizacji zewnętrznych. Dochody uzyskane w ten sposób byłyby reinwestowane w materiały, utrzymanie wyposażenia i rozwój programów, wspierając długoterminową trwałość operacyjną.

Łącznie te ścieżki finansowania tworzą elastyczne i skalowalne ramy budżetowe, umożliwiające Multicentrum kontynuowanie działalności poza pierwotnym cyklem projektowym, jednocześnie odpowiadając na lokalne potrzeby i rozwijające się priorytety gospodarki o obiegu zamkniętym.

Spotkanie podsumowujące, które odbyło się 12 lutego 2026 r., potwierdziło, że lokalny plan działania nie powinien pozostać wyłącznie wewnętrznym dokumentem strategicznym, lecz powinien służyć jako podstawa do rozszerzenia oddziaływania projektu Multicentrum poza granice gminy. Uczestnicy podkreślili, że sprawdzony model działania – łączący edukację w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, zaangażowanie społeczności oraz współpracę międzysektorową – ma potencjał, by stać się wzorem, który można przenieść na inne gminy.

W związku z tym przyszły kierunek rozwoju (lata 2027–2029) powinien obejmować ukierunkowane działania mające na celu poszerzenie zasięgu oddziaływania na regionalnych i krajowych interesariuszy, w tym wyższe szczeble administracji publicznej oraz podmioty odpowiedzialne za kształtowanie polityki w zakresie ochrony środowiska, edukacji i rozwoju regionalnego.

Wskazano dwie strategiczne ścieżki działania. Po pierwsze, stopniowe udostępnianie wybranych zajęć uczestnikom spoza gminy, co wymagałoby dodatkowego finansowania ze środków regionalnych lub krajowych w celu zwiększenia możliwości warsztatowych i zróżnicowania oferty programowej. Po drugie, rozpoczęcie prac przygotowawczych nad stworzeniem sieci podobnych ośrodków w całym regionie, opartej na wspólnych standardach, udokumentowanej metodologii oraz wymianie wiedzy specjalistycznej. W obu przypadkach konieczne będzie prowadzenie szerszych działań promocyjnych oraz stworzenie bardziej sformalizowanych kanałów komunikacji, aby uczynić Multicentrum innowacyjnym i możliwym do powielenia modelem. Priorytetem stanie się zatem poprawa dokumentacji, widoczności i

uznania instytucjonalnego, co pozwoli zachować oryginalność koncepcji, a jednocześnie wesprze jej systematyczne upowszechnianie i długoterminowe zakorzenienie w regionie.